

(AUTO)EVALUACE VE VZDĚLÁVACÍM SYSTÉMU ANGLIE A WALESU

Alena Seberová, Martin Malčík

Úvod

Zavádění autoevaluace do složitého a proměnlivého systému státní kontroly je v Anglii a Walesu z vývojového hlediska posuzováno jako spíše účelové než lineární a kontinuální. Před ukotvením zákonné povinnosti škol provádět autoevaluaci (v roce 2005) se více než deset let vedly rozsáhlé diskuse o významu a postavení těchto profesních aktivit, a to za přímé účasti vládních stran i samotných inspekčních orgánů. I přes živý dialog vedený k otázkám vlastního hodnocení škol na světové scéně bylo státem iniciováno řešení této problematiky až v roce 1997, kdy byla labouristy zahájena rozsáhlá reforma školního vzdělávání. Nebyly to však vládní zásahy, které se zasloužily o zrovnoprávnění autoevaluace jako plnohodnotné formy zabezpečování kvality. Významnější úloha je přisuzována profesním sdružením, nezávislým organizacím a akademikům, kteří dokázali jasně formulovat své vize a přinášeli konkrétní návrhy řešení ve snaze vzájemně své iniciativy podporovat tak, aby docílili sledovaného účelu.

1 Výchozí legislativní rámec vzdělávacího systému v Anglii a Walesu

Spojené království Velké Británie a Severního Irska (*United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland*) je složeno ze čtyř zemí: Anglie, Skotska, Walesu a Severního Irska. Státním zřízením je konstituční monarchie, kde drží rozsáhlé formální pravomoci panovník Spojeného království, královna Alžběta II., kterou zastupuje premiér a jeho vládní kabinet. Ti představují výkonnou moc Spojeného království a tvoří vládu Jejeho Veličenstva, která je odpovědná parlamentu reprezentujícímu nejvyšší zákonodárnou autoritu země. Parlament je tvořen volenou dolní komorou, jejímž členem je rovněž premiér, a Sněmovnou lordů, jejíž členové jsou jmenováni.

Z uvedených čtyř zemí jsou pouze Anglie a Wales spravovány centrálními institucemi Spojeného království, ostatní země mají různou míru autonomie. V čele Walesu stojí Velšské národní shromáždění (*National Assembly for Wales*). Výkonnou složkou je velšská vláda (*Welsh Government*), které byly roku 2006 ze **Zákona o velšské vládě** (*Government of Wales Act 2006*) posíleny zákonodárné pravomoci.

Legislativní rámec vzdělávacího systému Anglie a Walesu je tvořen několika zákony (*Acts of Parliament*). Fungování školského systému upravuje **Školský zákon** (*Education Act 1996*), který definuje cíle a obsahy primárního a sekundárního vzdělávání, vzdělávání dospělých a vymezuje klíčové principy povinného vzdělávání. **Zákonem o reformě vzdělávání** (*Education Reform Act 1988*) bylo zavedeno Národní kurikulum do všech státních škol a pro všechny žáky ve věku 5–16 let. Specifika profesní přípravy, vysokoškolského vzdělávání a vzdělávání dospělých upravuje **Zákon o učení a kvalifikacích** (*Learning and Skills Act 2000*). Jeho úprava z roku 2008 blíže specifikuje poskytování povinného vzdělávání a odbornou přípravu pro studenty do 18 let. Vysokoškolské vzdělávání je ukotveno v **Zákoně o dalším a vysokoškolském vzdělávání** (*Further and Higher Education Act 1992*).

Zákony upravující otázky evaluace a autoevaluace škol v kontextu školního vzdělávání tvoří v posledních deseti letech **Školský zákon** (*Education Act 2002*) a se zásadním významem jeho úprava z roku 2005, dále **Zákon o vzdělávání a inspekcích** (*Education and Inspection Act 2006*) a **Zákon o vzdělávání a kvalifikacích** (*Education and Skills Act 2008*).

Základní východiska výchovné a vzdělávací péče o děti při respektování hodnot zdraví, bezpečí, úspěšnosti, spoluúčasti a blahobytu jsou zakotvena rovněž v dalších vládních strategických dokumentech – zelené knize s názvem **Na každém dítěti záleží** (*Every Child Matters, 2003*) a **Zákoně o dětech** (*Children Act 2004*).

2 (Auto)evaluace školy v rámci systému vzdělávání Anglie a Walesu

2.1 Terminologické vymezení a vztah externí a interní evaluace

V legislativních a úředních dokumentech je termín **autoevaluace školy** jako *school self-evaluation* pevně a jednoznačně zakotven, a to jak v Anglii, tak ve Walesu. Pojem **autoevaluace** se využívá rovněž ve významu **interní evaluace** (*internal evaluation*), termín **inspekce** (*inspection*) je vztahován k ekvivalentnímu vyjádření **externí evaluace** (*external evaluation*), popř. **externí inspekce** (*external inspection*). V obsazích a významech jsou rozlišovány pojmy autoevaluace (*self-evaluation*) a sebehodnocení (*self-assessment*).

V Anglii a Walesu byly od počátku vedeny snahy docílit prostupnosti obou forem evaluace. Reálná praxe tomuto záměru odpovídá a procedurální i obsahové předpisy jsou v obou zemích komplementární. Požadavky na vlastní hodnocení školy vycházejí z rámců inspekčního řízení. Výstupy autoevaluace školy jsou při inspekcích využívány a zohledňovány a součástí inspekční zprávy je pojednání o výsledcích autoevaluace. Recipročně také závěry a doporučení inspekce může škola zapracovat do plánování vlastního rozvoje. Propojení je prakticky považováno za účelné, poněvadž dobře připravuje školy na státem zabezpečenou kontrolu. Závěry obou šetření navíc mohou být účelně srovnávány, což umožňuje efektivněji využívat evaluační potenciál a objektivizovat důkazy o posuzované kvalitě.

Jako problematická je posuzována zaměřenost vlastního hodnocení na inspekci předepsané oblasti, což podle praktiků ohrožuje efektivitu celého procesu. Záměry a cíle autoevaluace by měly sledovat priority každé jednotlivé školy a umožňovat nastavení horizontu především na problémy, které sama škola považuje za klíčové. Platí to i v případě oblastí, v nichž škola nemusí prokazovat svou odpovědnost státu. Diskuse jsou rovněž vedeny k systému státem poskytovaného pora-

denství a dalšího profesního vzdělávání; tento systém není považován za dostatečně variabilní a vyhovující reálným potřebám školy, ředitelům i učitelům.

2.2 Historie externí evaluace – školní inspekce v Anglii a Walesu

Historicky první oficiální ustavení školní inspekce je v Anglii datováno rokem 1839 a orgánem **Inspektoři Jejího Veličenstva** (*Her Majesty's Inspectors of Schools, HMI*). Funkcí inspekčního orgánu bylo informovat o průběhu a výsledcích poskytovaného vzdělávání a přispívat tím k jeho zlepšování. Školský zákon (Education Act 1944) vymezil povinnosti provádět inspekci v primárních, sekundárních a soukromých školách a následně rozšířil tyto úrovně o sféru dalšího vzdělávání, terciárního vzdělávání, přípravného vzdělávání učitelů a vzdělávání dospělých. Inspekce byla institucionalizována jako **Inspektorát Jejího Veličenstva pro Anglii a Wales** (*Her Majesty's Inspectorate for England and Wales*).

Instituce školní inspekce jako nevládní organizace, dnes známá jako **Ofsted**, byla ustavena Školským zákonem (Education Act 1992). Vedením Ofstedu byl pověřen **Vrchní inspektor jejího veličenstva** (*Her Majesty's Chief Inspector of School in England, HMCI*, pro Wales *Office of Her Majesty's Chief Inspector of School in Wales, OHMC*). Pravomoci se týkaly provádění inspekce jako nezávislého procesu kontroly, která musí být realizována v pravidelných cyklech, na všech školách a s jasně danými kritérii a procedurami. Další úpravy a specifikace byly publikovány v letech: 1996, 2000, 2003, 2005. V roce 1999 byla pro Wales původní instituce OHMCI změněna na **Estyn** (nezávislá, avšak financovaná Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales, od roku 2000 Her Majesty's Chief Inspector of Schools in Wales).

V devadesátých letech minulého století byla externí inspekce na školách realizována jednou za čtyři roky, a to nezávislými týmy inspektorů, jež akreditoval Ofsted. Školy byly hodnoceny na základě detailního systému kritérií kvality, které zahrnovaly úroveň vzdělávacích výsledků žáků v oblastech morálního, společenského, kulturního a duchovního rozvoje, kvalitu poskytovaného vzdělávání a efektivitu využívání finančních zdrojů. Mottem inspekce bylo „inspekci ke zdokonalení“, avšak samotný inspekční tým neměl poradenskou úlohu. Tu plnily **školské úřady** (*local educational authorities, LEA*) v podobě tzv. **kritického přítele**, či **přátelské inspekce**.

2.3 Historie interní evaluace – autoevaluace školy v Anglii a Walesu

Do roku 1997, kdy zahájila reformy školního vzdělávání nově ustavená labouristická vláda, nebyla témata vlastního hodnocení v optice státem garantované externí inspekce. Ve druhé polovině devadesátých let se v souvislosti s autoevaluací hovoří o příznivém období. Iniciativy bylo možné vidět na centrální i místní úrovni a svůj nepřehlédnutelný význam měly rovněž profesní asociace a nezávislé organizace.

Inspirována skotskými aktivitami iniciovala **Národní unie učitelů** (*National Union of Teachers, NUT*) vypracování studie **Vlastní hlas školy** (*Schools Speak for Themselves*, MacBeath a kol., 1996). Na jejím vzniku se podílelo deset anglických škol a formulovaná kritéria kvality vycházela z názorů na klíčové ukazatele kvality dobré školy z řad žáků, rodičů a učitelů. Dokument byl přijat četnými autoritami a organizacemi, zejména však samotnými školami. Příznivě byl posuzován kvalitativní přístup k autoevaluaci a zdůraznění významu étosu a kultury v životě školy. Zástupci labouristické vlády na tento popud přislíbili zabývat se problematikou autoevaluace a včlenit tento proces do centra rozvoje školy. Konkrétním vládním počinem bylo zveřejnění Bílé knihy s názvem **Kvalita ve školách** (*Excellence in Schools, DfEE*, 1997). Poukázáno bylo na důležitost propojení obsahů a metodiky vnitřního a vnějšího hodnocení školy spojené s využíváním stejných kritérií kvality a evaluačních technik.

Vlastní přístupy a autoevaluační metodické systémy vyvíjely v tomto období školské úřady LEA, aby dostaly své úlohy v dohledu nad kvalitou školního vzdělávání v místech svého působení. Kontrolní kompetence školských úřadů byly posíleny již v roce 1988 **Zákonem o reformě vzdělávání** (*Education Reform Act 1988*).

Rok 1998 znamená první formální počín Ofstedu. V dokumentu **Význam evaluace školy** (*School Evaluation Matters 1998*) inspektoři uznali vlastní hodnocení jako významný, kvalitativní aspekt rozvoje školy a představili klíčové principy jeho realizace. Inspirací se stal skotský model s názvem **Jak dobrá je naše škola? a Jak jsme se to dověděli?** (*How Good is Our School a How Do We Know?*).

Zavádění národního testování žáků (The Autumn Package 1998, DfES, QCA, PANDA) začalo mít svůj význam také v zavádění procesů interní evaluace do škol. Záměrem bylo poskytnout školám výkonnostní data umožňující objektivizovat závěry vlastního hodnocení a vidět pokrok školy v dosahování vzdělávacích standardů jak na národní úrovni, tak při zohlednění specifických a srovnatelných podmínek a odlišností

jednotlivých škol. Tzv. **přidaná hodnota vzdělávání** umožnila školám zaznamenat vývoj vzdělávacích výsledků žáků mezi jednotlivými etapami testování.

Koncem devadesátých let rostly s významem vlastního hodnocení škol rovněž nároky na jeho provedení. Inspekčními orgány bylo v tomto období doporučováno realizovat autoevaluační procesy alespoň jednou ročně, a to mezi externími inspekcemi. Národní kritéria kvality vzdělávání byla stanovena Ofstedem a Estynem, bylo však v možnostech školy svobodně si vybrat autoevaluační systém. Doporučován a prosazován však byl systém inspekční. Pro školy bylo v tomto období závazné realizovat tzv. **řízený výkon**, jež implicitně procesy autoevaluace předpokládalo. Povinností školské rady bylo monitorovat a analyzovat vzdělávací výsledky žáků a jednou ročně stanovit cíle jejich zlepšování, včetně strategií a činností vedoucích k jeho dosažení. Ve výročních zprávách určených pro rodiče musela školská rada cíle rozvoje školy prezentovat, a to včetně postupů vedoucích k jejich naplnění. Podpůrným orgánem a současně zodpovědnou institucí zajišťující očekávanou kvalitu byl pro školu školský úřad LEA.

V roce 2003 byla Ofstedem zavedena doporučená **online forma autoevaluace** pro školy poskytující preprimární, primární a sekundární vzdělávání. Na provádění vlastního hodnocení a zpracování evaluační zprávy se vedle ředitelů měli podílet rovněž další zástupci vedení školy a školské rady.

Vládní iniciativou podpořené dokumenty **Nové partnerství se školami** (*The New Relationship with Schools 2004*) a **Zákon o dětech** (*The Children Act 2004*) posilovaly význam autoevaluace jako jádro hodnotících aktivit, jejího zrovnoprávnění s externí inspekcí i vzájemné dostupnosti obou forem hodnocení. Apelováno bylo na spolupráci mezi školou, školským úřadem a vládou na globální úrovni; učiteli, vedením školy, žáky, rodiči a školskou radou na úrovni lokální.

Jako zajímavost můžeme uvést, že v roce 2005 vydala vláda rozhodnutí zařadit školní stravování k oblastem autoevaluace školy. Reagovala tak na názory samotných žáků, kteří vyhodnotili tento aspekt školy za významný a ovlivňující jejich chování a učení.

Rovněž nezávislé agentury, organizace a profesní asociace vyvíjely vlastní přístupy, modely a autoevaluační systémy: **Národní unie učitelů** (*National Union of Teachers, NUT*), **Asociace ředitelů středních škol** (*Secondary Heads Association, SHA*), **Národní asociace ředitelů škol** (*National Association of Headteachers, NAHT*), **Všeobecná učitelská rada** (*The General Teaching Council, GTC*).

V roce 2002 zveřejnila **Národní unie ředitelů NAHT** svůj vlastní rámec autoevaluace primární školy (*Primary Leadership Paper*). Prezentovány zde byly zásadní strategie a principy vlastního hodnocení včetně praktických příkladů. Vše s ohledem na spojitě linie vnitřního a vnějšího hodnocení. Součástí dokumentu byla rovněž případová studie školy ilustrující praktické použití navrženého modelu.

Dalším mimovládním počinem v oblasti autoevaluace školy byla iniciativa **Asociace ředitelů středních škol SHA** (*Managing the School for Inspection, 2002, Towards Intelligent Accountability for Schools, 2003, 2004*). Dokument obsahoval 36 doporučení, jak rozumět vlastnímu hodnocení školy v kontextu zodpovědnosti a kontroly. Doporučení se týkala rovněž využívání výkonnostních ukazatelů jako výsledků národního testování. Zástupci Asociace ředitelů středních škol (SHA) přivítali reformní změny v posilování významu vlastního hodnocení škol, včetně propojování obou forem evaluace.

Ve svých autoevaluačních iniciativách i nadále pokračovala **Národní unie učitelů NUT** (*Bringing Down the Barriers, 2004*). Z radikálních doporučení vyplynul návrh vytvořit jedinou formu institucionální evaluace – autoevaluaci, která by sledovala cíle „vedoucí k rozvoji školy, nikoli k hrozbě sankcí, která školy spíše oslabuje, než aby je posilovala“ (MacBeath, nedatováno, s. 15). Ofsted by měl být podle autorů návrhu nahrazen zcela nezávislou organizací financovanou z veřejných zdrojů a jako kontrolní orgán by měl dohlížet výhradně na procesy hodnocení škol. Inspektory by se měli stát vyškolení odborníci z řad učitelů, poradců, rodičů a zástupců školní komunity. Výhradním poradcem v otázkách sebehodnocení by se měl stát kritický přítel školy. K dalším návrhům změn zástupci NUT uvedli:

- zaměřit stávající externí inspekci na procesy odehrávající se výhradně v prostředí školy a zohledňovat specifika a jedinečnost tohoto prostředí;
- hodnotit silné a slabé stránky školy včetně rozvojových plánů;
- posuzovat školní úspěšnost žáků s důrazem na personální a sociální dovednosti;
- přizpůsobit externí inspekci takovému modelu autoevaluace, který si škola sama vybrala, vyvinula či adaptovala.

Z dalších aktivit NUT můžeme zmínit zprávu z nezávislého průzkumu škol (*Self-evaluation and Inspection: a new relationship?*). U vlastního hodnocení byl zdůrazněn akcent na kontinuitu celého procesu, který

se má stát součástí každodenního života školy. Nemá být nárazovou a účelovou akcí, která se blíží svým významem více autoinspekci (*self-inspection*) jako povinné kontrole, než autoevaluaci jako dlouhodobé strategii učení a změny.

Opět v duchu rozvíjení vztahů mezi vnitřním a vnějším hodnocením se nesly i aktivity **Generální rady pro vyučování v Anglii GTCE**. Zdůrazněna byla hlavní „odpovědnost školy za svou vlastní odpovědnost“ (MacBeath, nedatováno, s. 16). Kritice byl podroben mimo jiné i nevyvážený vztah mezi inspekcí a školou, poněvadž hrozby sankcí nemohou vést k partnerství.

3 Subjekty zapojené do procesu autoevaluace škol v Anglii a Walesu

3.1 Instituce zajišťující kvalitu vzdělávání a rozložení zodpovědností na národní úrovni

Školský systém Anglie a Walesu se vyznačuje několika specifickými rysy. V hlavních školských zákonech je zdůrazňován princip rovného přístupu ke vzdělávání a zohledňování schopností, sociálního postavení, ekonomických možností a zájmů každého žáka a studenta. Druhým principem je selektivnost a výběrovost založená na individuálních schopnostech. K dalším výrazným rysům patří decentralizovanost vzdělávací politiky a vysoká míra pedagogické autonomie škol a učitelů. Školní vzdělávání je v Anglii a Walesu spravováno jak na národní, tak lokální úrovni. Vedle státních institucí má zodpovědnost za správu a kvalitu poskytovaného vzdělávání rovněž řada církevních, nezávislých a soukromých organizací.

Národní úroveň zodpovědnosti za centrální správu všech aspektů vzdělávání a poskytovaných služeb představuje v Anglii Ministerstvo školství (Department for Education, DfE, do roku 2010 Department for Children, Schools and Families, DCSF, do roku 2007 Department for Education and Skills, DfES). Ministerstvo školství (DfE) formuluje legislativní rámce školské politiky v kontextu dosahování a rozvíjení kvality a efektivity vzdělávacího systému.

Součástí velšské vlády je Ministerstvo pro školství a kvalifikace (*Department for Education and Skills, DfES*). Ministerstvo bylo ustaveno roku 2006 a v rámci svých posílených pravomocí upravuje otázky týkající se školního vzdělávání a odborné přípravy.

V Anglii je klíčovým zdrojem informací o úrovni poskytovaného vzdělávání a výchovy na Ministerstvu školství (DfE) nezávislý inspekční **Úřad pro standardy ve vzdělávání, služby dětem a kvalifikace** (*Office for Standards in Education, Children's Services and Skills, Ofsted*). Ve Walesu je ústředním inspekčním orgánem **Estyn** (název pochází z velštiny s významem „to extend“). Ofsted i Estyn jsou autonomními kontrolními orgány s povinností minimálně jednou za šest let provádět na všech školách externí inspekci; reprezentují veřejnou zodpovědnost za kvalitu poskytované péče, výchovy a vzdělávání pro žáky a studenty všech věkových kategorií. Dohlíží na dosahování vysokého standardu vzdělávání a informují rodiče, zástupce místní komunity a stát o kvalitě škol a školských zařízení. Pomáhají školám monitorovat a hodnotit kvalitu poskytovaných služeb a plánovat vlastní rozvoj. K dalším povinnostem patří dohlížet na kvalitu místních školských úřadů LEA a organizací spadajících pod jejich správu, soukromých škol, orgánu **Inspekce soukromých škol** (*Independent Schools Inspectorate*) a poskytovatelů učitelského vzdělávání.

Ofsted a Estyn spadají pod vedení **vrchního inspektora Jejeho Veličenstva** (*Her Majesty's Chief Inspector Of Schools in England, HMCI* a *Her Majesty's Chief Inspector of Education and Training in Wales, HMCI*) a další jmenované členy **Inspektorátu Jejeho Veličenstva** (*Her Majesty's Inspectors of Schools, HMI*).

Povinností vrchního inspektora Jejeho Veličenstva (HMCI) je informovat vládu o klíčových aspektech školního vzdělávání, kterými jsou:

- kvalita poskytovaného vzdělávání,
- respektování a naplňování potřeb žáků a studentů,
- naplňování vzdělávacích standardů,
- kvalita správy a řízení školy, efektivita v nakládání s finančními zdroji,
- spirituální, morální, sociální a kulturní rozvoj žáků a studentů,
- životní pohoda žáků a studentů,
- soudržnost školní komunity.

3.2 Instituce zajišťující kvalitu vzdělávání a rozložení zodpovědností na lokální úrovni

Posílené kompetence a sféry působnosti mají v Anglii a Walesu rovněž organizace na místní, lokální úrovni. Pod zastřešením **Vládního úřadu pro regiony** (*Government Offices for the Regions*) působí pro sféru vzdělávání místní orgány státní správy v podobě **školských úřadů** (*local educational authorities, LEA*).

Ke klíčovým zodpovědnostem školských úřadů LEA patří podpora a dohled na rovný přístup ke školnímu vzdělávání, financování škol, zajišťování vysokého standardu vzdělávání, profesní rozvoj zaměstnanců škol, podpora inkluze a zohledňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků a studentů. Všechny povinnosti a kompetence LEA jsou blíže vymezeny v **Zákoně o rámcových školních standardech** (*School Standards and Framework Act 1998*) a **Zákoně o vzdělávání a inspekcích** (*Education and Inspection Act 2006*). Z daných zákonů pro LEA vyplývá povinnost zpracovávat strategický plán monitorování kvality a řízení rozvoje školy s názvem **Plán pro děti a mladé lidi** (*Children and Young People's Plan*, dříve Plán rozvoje vzdělávání – *Education Development Plan*, ve Walesu *Education Strategis Plan*).

V oblasti autoevaluace je povinností LEA být partnerem školy v procesech jejího rozvoje, v monitorování a posilování kvality poskytovaného vzdělávání. K těmto účelům vznikla v Anglii v roce 2004 organizace **Partner rozvoje škol** (*School Improvement Partner, SIP*). SIP zastupuje školské úřady v roli partnera a poradce a v tomto novém pojetí rovněž kritického přítele školy, jehož úkolem je poskytovat škole pomoc při vedení školy, evaluaci, identifikování priorit rozvoje a plánování efektivních změn. Členové LEA jsou voleni z řad obecních radních a kooptovaných členů obce. Rodiče nemají v tomto orgánu své zastoupení.

Mnoho pravomocí LEA bylo v Anglii i Walesu delegováno na další úroveň zodpovědnosti za správu školy – **školskou radu** (*governing body*). V tomto sdružení již mají rodiče své zastoupení. Školská rada má devět až dvacet členů a zástupci z řad rodičů mají stejná práva a povinnosti jako ostatní členové. Klíčové pravomoci se týkají např. rozhodování o rozpočtu školy, počtu a přijímání pedagogických a nepedagogických pracovníků. Zástupci školské rady vybírají ředitele a další členy vedení školy. **Výroční zpráva školské rady** (*Annual Governors' Report*) je jednou ze zpětných vazeb pro rodiče. Obsahuje údaje o výsledcích školy v národním testování, závěry školní inspekce, informace o výuce a hospodaření školy.

Management školy reprezentuje v Anglii a Walesu tradičně **ředitel školy**. Mezi jeho profesní povinnosti patří např. formulování vizí a vzdělávacích cílů školy, tvorba, realizace a evaluace školního kurikula, rozvíjení partnerských vztahů mezi školou a rodinou, finanční hospodaření školy apod. Součástí vedení školy je **Expertní tým** (*Senior Leadership Team – SLT*), jehož členem může být rovněž nepedagogický pracovník na pozici ekonomického manažera. Střední management školy tvoří vedoucí

oblastí kurikula, předmětových oblastí, stupňů školy apod. **Učitelé** mají odpovědnost vůči řediteli a rodičům; odpovídají za kvalitu výuky, plánování, realizaci a hodnocení školního kurikula a stanovují cíle vlastního profesního rozvoje. K zodpovědnostem **rodičů** patří zajistit, aby jejich děti efektivně využívaly možnosti nabízené povinným školním vzděláváním, a to s ohledem na jejich věk, schopnosti, potřeby a zájmy. Škole poskytují žáci a rodiče zpětnou vazbu prostřednictvím dotazníkových či jiných forem šetření prováděných školou. V možnostech školy je ustanovit pro své žáky školní parlament, jehož zástupci reprezentují jednotlivé věkové skupiny žáků s pravomocemi aktivně zasahovat do života školy.

3.3 Další neministerské veřejné subjekty

V Anglii a Walesu působí v oblasti podpory a zajišťování kvality školního vzdělávání i četné neministerské veřejné subjekty; jedním z nich je např. **Agentura pro vývoj kvalifikací a kurikula** (*Qualifications and Curriculum Development Agency, QCA*). Zodpovídá za tvorbu kurikula pro preprimární, primární a sekundární vzdělávání, dává doporučení k inovacím a rozvoji Národního kurikula. K další nezávislé organizaci spravující a regulující oblast kvalifikací a jejich standardizaci, testů a zkoušek patří v Anglii **Úřad pro řízení kvalifikací a zkoušek** (*Office of the Qualifications and Examinations Regulator, OFQUAL*).

Všichni učitelé státních škol musejí být registrováni u **Všeobecné učitelské rady pro Anglii** (*General Teaching Council for England; General Teaching Council for Wales*). Nezávislou organizací spravující oblast vzdělávání a profesního rozvoje učitelů a pedagogických asistentů je **Agentura pro vzdělávání učitelů** (*Teacher Training Agency, TTA*).

Profesní zájmy ředitelů škol a jejich funkční vzdělávání a profesní rozvoj zajišťuje **Národní rada pro vedení školy a péči o děti** (*National College for Leadership of Schools and Children's Service*).

4 Proces (auto)evaluace školy v Anglii a Walesu

4.1 Externí evaluace v Anglii a Walesu

Externí evaluace (*external evaluation, external inspection*) je realizována inspekčními týmy tvořenými nezávislými inspektory vybíranými a smluvně najímanými inspekčními orgány, kterými je v Anglii Ofsted

a ve Walesu Estyn. Kvalitu realizovaných inspekcí monitorují stálí zaměstnanci úřadu. Vzdělání a hodnocení inspektorů podléhá standardům. Školení trvá několik měsíců a je doprovázeno přímou spoluúčastí na inspekcích. Vše probíhá v režii úřadu, popř. jeho smluvních dodavatelů či zřizovatelů škol majících od úřadu oprávnění. Výcvik je formálně ukončen zkouškou způsobilosti, kterou provádějí zástupci **Inspektorátu Jejeho Veličenstva (HMI)**. Registrovaní inspektoři jsou povinni každý rok absolvovat pětidenní kurz profesního rozvoje. Součástí inspekčního týmu by měl být i jeden laik jako zástupce veřejnosti, jehož profesní praxe nespadá do sféry vzdělávání. Jeho úkolem je zaměřit při kontrole pozornost na žáky, spolupráci školy s rodiči a místní komunitou.

4.1.1 Praxe školní inspekce v Anglii

Poslední klíčová úprava inspektorátu Ofsted je datována rokem 2007 (*Education and Inspection Act 2006*). Novou organizací, stále však nazývanou **Ofsted**, se stal **Úřad pro standardy ve vzdělávání, službách dětem a kvalifikaci** (*Office for Standards in Education, Children's Service and Skills*) zodpovídající se Vrchnímu inspektorovi Jejeho Veličenstva (HMCI). Původní kompetence Ofstedu byly rozděleny do dílčích inspektorátů:

- Inspektorát pro vzdělávání dospělých (*Adult Learning Inspectorate, ALI*)
- Komise pro inspekci sociální péče (*Commission for Social Care Inspectorate, CSCI*)
- Soudní správa Inspektorátu Jejeho Veličenstva (*HM Inspectorate of Court Administration, HMICA*)

Změny byly realizovány jako důsledek přijetí bílé knihy s názvem **Vysoký standard vzdělávání – lepší školy pro všechny – více šancí pro rodiče a žáky** (*Higher Standards, Better Schools for All – More Choice for Parents and Pupils*, 2005); dokument je platný rovněž pro stát Wales.

Ofsted v současnosti zabezpečuje více než třicet typů oblastí a služeb včetně např. domácího hlídání dětí a stravovacích služeb. Pro každou z oblastí má úřad vypracovaný obsahový, metodický i procesuální rámec (*Ofsted Inspects*) platný od září roku 2009. Dokument popisuje zkušenosti dobré praxe z jednotlivých oblastí inspekčního systému, vymezuje procedury jednotlivých inspekcí a výchozí principy:

- pomoc a podpora v řízení růstu kvality,
- přiměřenost,
- zaměřenost na potřeby uživatelů,
- zaměřenost na potřeby poskytovatelů,
- transparentnost a odpovědnost,
- zodpovědnost v hospodaření s finančními zdroji.

Národní kritéria kvality jsou jako východiska inspekce uveřejněna v **Národním inspekčním rámci** (*Framework for Inspecting Schools*), který je metodicky rozpracovaný do **Evaluačního plánu školy** (*The evaluation schedule for schools*). Dalšími podpůrnými dokumenty jsou manuály a příručky pro ředitele a učitele (*Handbooks for Inspecting Schools*).

Evaluační plán školy (*The evaluation schedule for schools*) je strukturován do sedmi oblastí a následných podoblastí; u některých podoblastí je specifikováno, co má být při hodnocení přesně zohledněno (a to formou: „zohlednit zejména“).

Oblastmi a podoblastmi školní inspekce a autoevaluace v Anglii (Ofsted, The evaluation schedule for schools; Self-evaluation form, SEF) jsou:

1. Celková kvalita: Jak dobrá je škola?

podoblasti: vzdělávací výsledky, podmínky k udržitelnému rozvoji školy, potřeby školy, doporučení, strategie a aktivity, zvláštní opatření ke změně a rozvoji;

2. Vzdělávací výsledky: Jak dobří jsou žáci?

podoblasti: školní úspěšnost žáků a proces učení; pocit bezpečí žáků, chování žáků, rozvoj zdravého životního stylu, spoluúčast žáků na budování školní komunity, spolupracující chování žáků ve výuce, rozvíjení životních dovedností;

3. Efektivita poskytovaného vzdělávání a výchovy: Jaká je kvalita vzdělávání?

podoblasti: kvalita vyučování, možnosti školního vzdělávacího programu v naplňování potřeb žáků, v rozvoji školní komunity jako partnerského společenství; kvalita péče, vedení a podpory;

4. Jak efektivní je vedení a management školy?

podoblasti: efektivita vedení a managementu; řízení změny, řešení problémů a posilování slabých stránek; nakládání s profesní a statutární odpovědností; komunikace a spolupráce s rodiči; budování partnerství a sociálního společenství; podpora procesů učení žáků a jejich životní pohody; podpora rovných příležitostí a předcházení

diskriminaci; kvalita školního života a pracovních podmínek zaměstnanců; podpora soudržnosti školního společenství; hospodaření se zdroji a nakládání s finančními prostředky;

5. Jak efektivní je preprimární a primární stupeň vzdělávání a výchovy?

podoblasti: celková kvalita, kvalita a efektivita vedení a managementu školy v preprimárním a primárním stupni vzdělávání;

6. Jak efektivní je vyšší sekundární stupeň vzdělávání?

podoblasti: celková kvalita, vedení a management školy ve vyšším sekundárním stupni vzdělávání;

7. Celková efektivita: Jaká je efektivita poskytovaného stravování?

podoblast: efektivita služeb v oblasti stravování.

Pro každou podoblast jsou v dokumentu uvedena kritéria kvality a příklady hodnotících soudů; ty spadají pod čtyři stupně **posuzovací škály**:

1. výborný (outstanding);
2. dobrý (good);
3. uspokojivý (satisfactory);
4. nedostatečný (inadequate).

Časové periody mezi inspekcemi závisejí na výsledcích předešlé kontroly. Školy s hodnocením stupněm výborný a dobrý jsou posuzovány v pětiletých intervalech. Hodnocení uspokojivý pro školu znamená inspekci za tři roky. Hodnocení nedostatečný znamená průběžné další monitorování. Školy v Anglii jsou na inspekci upozorněny dva dny před plánovanou kontrolou, která zpravidla trvá dva dny.

4.1.2 Praxe školní inspekce ve Walesu

Od roku 2006, kdy bylo ve Walesu ustaveno autonomní Ministerstvo školství (DfES), tvoří obsahová východiska školní inspekce a autoevaluace školy politický dokument **Rámec efektivity škol** (*School Effectiveness Framework, SEF*); ten vešel v platnost roku 2008 a byl zpracován zástupci Ministerstva školství ve spolupráci se zástupci zainteresovaných stran a vybraných účastníků školního vzdělávání. Obsah tvoří soubor vizí vedoucí k reformě školy a školního vzdělávání včetně plánů pro jejich naplnění. Zdůrazněna je zde potřeba reformy školního vzdělávání, a to na všech správních úrovních – škola, školská rada i vláda. Jedním z cílů je jasně vymezit oblasti kompetencí a posílení vzájemné

spolupráce. Ústřední hodnoty reformní vize vzdělávání tvoří: rovné příležitosti, podpora a nezávislost, kvalita výuky, bilingvní vzdělávání, systémové myšlení. Hodnoty jsou dále naplňovány v oblastech: vedení lidí, spolupráce, profesní praxe, intervence a podpora, posilování kvality a zodpovědnost, kurikulum a výuka.

Podobně jako Ofsted v Anglii má ústřední inspekční orgán Walesu Estyn stejné pravomoci a oblasti působnosti. Povinností inspekčních týmů je provádět vnější kontrolu na školách minimálně jednou za šest let. Oznamovací povinnost je stanovena na čtyři týdny.

Národní kritéria kvality jsou jako východiska inspekce uveřejněna v dokumentu **Společný inspekční rámec** (*Common Inspection Framework*), jehož poslední úprava je datována rokem 2010. Metodické rámce inspekce jsou upraveny pro jednotlivé typy škol (např. *Guidance for the inspection of primary schools*, 2010). V doporučeních jsou blíže popsány principy inspekce, procedurální schéma průběhu kontroly, soubory indikátorů kvality a požadavky na závěrečnou inspekční zprávu. Ta musí obsahovat pojednání o:

- dosažených vzdělávacích standardech,
- kvalitě poskytovaného vzdělávání,
- naplňování potřeb žáků a studentů,
- kvalitě vedení a řízení školy, včetně nakládání s finančními zdroji.

Společný inspekční rámec je strukturován do tří oblastí a následných podoblastí. **Oblastmi a podoblastmi školní inspekce a autoevaluace ve Walesu** (*Estyn, School Effectiveness Framework; Self-Evaluation Manual for Primary Schools*) jsou:

I. Kvalita vzdělávacích výsledků

1.1 Vzdělávací standardy (vzdělávací výsledky ve srovnání s národními průměry a s výsledky dosaženými školami se srovnatelnými podmínkami pro vzdělávání žáků;

dosažené vzdělávací standardy; školní úspěšnost žáků a jejich pokroky v učení; dovedností žáků; velšské jazykové dovednosti žáků);

1.2 Pocit pohody a bezpečí (postoje žáků k otázkám zdraví a bezpečnosti; spoluúčast žáků na kvalitě prožívání procesů učení; zapojení žáků do budování školní komunity a rozhodovací pravomoci; sociální a životní dovednosti žáků).

II. Kvalita poskytovaného vzdělávání a výchovy

2.1 Zkušenosti žáků s učením (naplňování potřeb žáků, zaměstnanců a celé školní komunity; rozvoj dovedností; velšská dimenze ve vzdělávání a rozvoj velšských jazykových dovedností; vzdělávání pro udržitelný rozvoj a globální občanství);

2.2 Kvalita vyučování (variabilita a kvalita výchovně-vzdělávacích strategií a přístupů; hodnocení žáků v kontextu školní úspěšnosti);

2.3 Péče, podpora a vedení žáků (péče v oblasti zdraví, prožívání pohody a bezpečí a aspektů spirituální, morální, sociální a kulturní roviny rozvoje žáků; péče pro žáky se speciálními potřebami; opatření pro zachování bezpečí ve školním prostředí; potřeby žáků se specifickými vzdělávacími potřebami);

2.4 Učební prostředí (étos školy, rovné příležitosti a rozmanitost v přístupech ke vzdělávání; materiální prostředí respektující potřeby všech žáků).

III. Vedení lidí a management školy

3.1 Efektivita vedení zaměstnanců (strategie řízení a vedení zaměstnanců; fungování školské rady; národní a lokální priority);

3.2 Rozvoj kvality práce školy (autoevaluace školy a zohledňování názorů žáků a dalších členů školní komunity; postupy plánování a zabezpečování rozvoje; spoluúčast v organizacích a aktivitách vztahujících se k profesní praxi);

3.3 Partnerská spolupráce (spolupráce s ostatními účastníky školního vzdělávání týkající se dosahování vysokého vzdělávacího standardu a prožívání pohody a bezpečí našich žáků; spolupráce s rodiči);

3.4 Hospodaření se zdroji (vedení a řízení zaměstnanců a hospodaření se zdroji; hospodaření s finančními zdroji).

Pro každou podoblast jsou uvedena kritéria kvality a příklady hodnotících soudů; ty jsou zařazeny do čtyř stupňů **posuzovací škály**:

1. výborný (*excellent*)
2. dobrý (*good*)
3. uspokojivý (*adequate*)
4. nedostatečný (*unsatisfactory*)

K dokumentům, které jsou analyzovány inspekčním týmem před samotnou návštěvou školy, patří administrativní či popisné zprávy: školní

kurikula, učební plány, faktografické údaje o škole; výsledky znalostních testů; předchozí hodnocení; výsledky šetření prováděné samotnými školami v podobě např. dotazníků pro rodiče nebo zaměstnance školy.

4.2 Interní evaluace v Anglii a Walesu

Interní evaluace (*internal evaluation, school self-evaluation*) je v Anglii i Walesu úzce svázána s evaluací externí. Co se týče nástrojů (auto)evaluace, v Anglii a Walesu mohou školy využívat širokou škálu jak doporučených, tak modifikovaných či vlastních evaluačních metod a technik. Za vhodné jsou považovány kombinace kvantitativních a kvalitativních metod, uváděny jsou: dotazníky, individuální a skupinové rozhovory, focus group, pozorování, Q-třídění, sémantický diferenciál, technika nedokončených vět. Z projektivních technik jsou využívány: kresby, malby, fotografie, hraní rolí, deníky, analýzy žákovských prací, analýzy kritických incidentů.

Poradenství k autoevaluaci poskytují školám vedle Ofstedu a Estynu také všechny výše jmenované státní a správní instituce jako ministerstva, školské úřady, asociace a svazy učitelů, mnohé soukromé organizace apod. Školy si rovněž mohou zvat vlastní poradce. Ofstedem a Estynem poskytované poradenství má formu publikací (*School Evaluation Matters*, 1998) a školení pro učitele a řídicí pracovníky (*Helping schools to carry out Self-Evaluation*).

4.2.1 Praxe autoevaluace škol v Anglii

Od roku 2005 se povinnost autoevaluace dotýká všech státních i soukromých institucí poskytujících vzdělávání na stupních preprimárního, primárního, sekundárního, terciárního, dalšího vzdělávání a vzdělávání dospělých. Od roku 2007 platí tato povinnost také pro soukromé školy. Východiska, obsah i procesy autoevaluace školy jsou v Anglii specifikovány v dokumentu **Nové partnerství se školami** (*A New Relationship with Schools: Improving performance through school self-evaluation and development planning*, DfES, Ofsted 2004). Je zdůrazněn význam autoevaluace školy jak pro její rozvoj, tak pro samotnou externí inspekci.

Zodpovědnost školy za autoevaluaci je delegována na ředitele a školskou radu a jejich prostřednictvím se od školy očekává, že bude na základě výsledků vlastního hodnocení schopna demonstrovat externí inspekci nejen své silné a slabé stránky, ale rovněž strategické

plány obsahující návrhy změn a korektivní opatření, včetně postupů jejich zavádění. V roce 2000 se v Anglii implementoval centrální rámec profesních standardů a kvalifikací, jehož součástí se stalo dopracované znění dokumentu **Národní profesní kvalifikace pro ředitele škol** (*National professional Qualification for Headteachers, NPQH*). Jednou z klíčových snah bylo zajistit všem ředitelům škol přístup ke kvalitnímu dalšímu profesnímu vzdělávání v kterékoli fázi jejich pracovní kariéry. Od roku 2004 jsou všichni začínající ředitelé škol povinni skládat zkoušku podle NPQH a nastoupit program dalšího profesního vzdělávání, jehož součástí je rovněž problematika autoevaluace školy.

Doporučené oblasti evaluace, včetně kritérií a indikátorů kvality vytvořené Ofstedem, vycházejí z **Národního inspekčního rámce** (*Framework for Inspecting Schools*, 2010). Povinností školy je:

- vyhodnotit pokrok vůči inspekci daným kritériím,
- předložit hlavní podklady a důkazy, z nichž vychází výsledky autoevaluace,
- identifikovat silné a slabé stránky,
- vysvětlit strategie a postupy, kterými škola hodlá odstranit slabé stránky a posilovat silné stránky.

Do školního roku 2010/11 bylo po všech veřejných i soukromých školách v Anglii požadováno, aby při vlastním hodnocení využily online **systém autoevaluačních formulářů** vyvinutý odborníky Ofsted (*Self-evaluation form, SEF*). Povinností školy bylo realizovat interní hodnocení alespoň jednou ročně, popř. mezi inspekcemi a jak již bylo uvedeno, výsledky sloužily jako východiska návazné externí kontrole.

Hlavní **oblasti autoevaluace** (viz podkapitola 4.1.1) tvoří v **systému SEF**: dosažené vzdělávací výsledky žáků a studentů; efektivita poskytovaného vzdělávání a výchovy; kvalita vedení a řízení školy; kvalita služeb v oblasti stravování; sumativní hodnocení. Každá oblast je detailně specifikována do dvou dalších úrovní podoblastí. Ty jsou opatřeny indikátory kvality s charakteristickými popisy a příklady hodnotících soudů, které spadají pod jednotlivé stupně **posuzovací škály**: 1. výborný (*outstanding*); 2. dobrý (*good*); 3. uspokojivý (*satisfactory*); 4. nedostatečný (*inadequate*). Obsah i struktura oblastí vlastního hodnocení je shodná s rámcem školní inspekce. SEF je vytvořen pro všechny školy poskytující preprimární, primární a sekundární vzdělávání, pro školy soukromé a speciální.

V Anglii je vypracována v kompatibilní formě k SEF rovněž webová aplikace **RAISEonline** (*Reporting and Analysis for Improvement through School Self-evaluation*), prostřednictvím které je možné komparovat vybrané vzdělávací výsledky žáků jednotlivých škol. Výstupy jsou přístupné školám, školským úřadům LEA a inspektorům Ofsted.

V Anglii mohou školy využívat i jiné zdroje systémů kvality pro autoevaluaci a rovněž DfE doporučuje systémy asociací, servisních organizací nebo soukromých subjektů jako např. *Investors in People*, *ISO 9000*, *Charter Mark*, *The European Foundation for Quality Management (EFQM)*, *The European Self-evaluation Framework (ESSE)*, *Cambridge Education Associates*, *Transforming Learning: The Hay Group* apod.

4.2.2 Praxe autoevaluace škol ve Walesu

Ve **Walesu** jsou prosazovány při zavádění vlastního hodnocení do škol podobné principy jako v případě Anglie a od roku 2004 je autoevaluace považována za počáteční fázi externí inspekce. Výchozí rámec byl vyvinut jako kompatibilní k zavedeným systémům v oblasti ziskové a mimo vzdělávací neziskové sféry (*European Foundation for Quality Management Excellence Model – EFQM* nebo *Investors in People*).

Velšské školy mají vysokou míru autonomie ve výběru autoevaluačního systému. Nabídku zprostředkovává Estyn, školské úřady LEA, asociace školských rad i ziskové organizace. Obsah vlastního hodnocení i požadavky kladené na závěrečnou zprávu vychází ze **Společného inspekčního rámce Estynu** (*Common Inspection Framework, CIF*) a vládních strategií reformy a rozvoje kvality školního vzdělávání, které reprezentuje **Rámec efektivit škol** (*School Effectiveness Framework, SEF*). Implementace a evaluace SEF byla realizována vládním projektem, a to ve třech etapách v letech 2008–2009. Jedním z dílčích cílů bylo specifikovat obecně vymezené rámce do konkrétně formulovaných kritérií kvality pro výše vymezené oblasti, které se tímto měly stát východisky inspekce a autoevaluace školy.

Estyn vytvořil pro účely vlastního hodnocení škol soubor formulářů a manuálů pro jednotlivé stupně vzdělávání (např. *Self-Evaluation Manual for Primary Schools*), které obsahují principy autoevaluace a oblasti se soubory kritérií kvality. Jádro autoevaluace tvoří ve Walesu tři výchozí otázky: K jaké kvalitě jsme dospěli? Jak jsme se to dověděli? Jak to můžeme zlepšit? **Oblasti autoevaluace** jsou tvořeny dvěma

úrovněmi, přičemž k první úrovni patří: kvalita vzdělávacích výsledků; kvalita poskytovaného vzdělávání a výchovy; kvalita vedení zaměstnanců a management školy. Obsah i struktura oblastí vlastního hodnocení je shodná s rámcem školní inspekce (viz podkapitola 4.1.2).

Školám ve Walesu je doporučováno vnímat autoevaluci jako kontinuální, cyklický proces, který je zvnitřněnou součástí školního života, nikoli pouze nárazovou akcí před plánovanou externí inspekcí. Je na zvážení školy, které oblasti a v jaký čas budou podrobeny šetření.

Stejně jako v Anglii vytváří výsledky vnitřní evaluace velšských škol východisko a jádro externí inspekce. Do autoevaluačních procesů jsou aktivně zapojeni zástupci školské rady a Expertní tým (*Senior Leadership Team*), kteří spoluvytváří rovněž Plán rozvoje školy. Zdůrazňován je význam účasti žáků a studentů jako přímých aktérů autoevaluace. Ve Walesu podléhá autoevaluci rovněž školská rada.

5 Výsledky práce školy v Anglii a Walesu

5.1 Standardy kvality školního vzdělávání

Skládání účtů veřejnosti má v Anglii a Walesu tradici v národním srovnávacím testování znalostí žáků. V rámci Velké Británie zodpovídá za vývoj testových nástrojů logistický management a příslušná školení **Úřadu pro kvalifikace a kurikulum** (*Qualifications and Curriculum Authority, QCA*). V Anglii zajišťuje dohled nad kvalitou systému testů, zkoušek a kvalifikací **Úřad pro řízení kvalifikací a zkoušek** (*Office of the Qualifications and Examinations Regulator, OFQUAL*). Národní testování je v Anglii zavedeno pro šest klíčových období 0–5 (období 0 pro stupeň předškolního vzdělávání – období 5 pro stupeň vyššího sekundárního vzdělávání žáků ve věku 16–18 let, tzv. Sixth–Form).

Detailní analýzy a statistické údaje o míře naplňování vzdělávacích standardů jsou obsahem zpráv v podobě tzv. **ligových tabulek** (*National Summary Results; National Value Added Information; National Benchmark Information a Performance and Assessment Report, PAN-DA*). Zprávy umožňují školám srovnávat dosažené vzdělávací výsledky s celonárodním průměrem i s výsledky škol vzdělávajících žáky ze srovnatelného sociokulturního prostředí. Souhrnné výkonové ukazatele se zaměřením na přidanou hodnotu vzdělávání poskytují rovněž školské úřady LEA.

Zásadní reformou národních zkoušek prošel v posledních deseti letech Wales. Postupně od roku 2001 bylo zrušeno testování žáků do věku 14 let. Zodpovědnost za tvorbu kritérií kvality vzdělávacích výsledků delegovala velšská vláda na učitele a profesní zodpovědnost škol byla posílena rovněž důrazem na externí a interní evaluaci.

5.2 Zveřejňování výsledků a vliv inspekce na zlepšování kvality školy

Výsledky školní inspekce jsou v Anglii a Walesu zveřejňovány od osmdesátých let 20. století. Inspekční zpráva obsahuje analýzu silných a slabých stránek, identifikaci oblastí, v nichž by se škola měla zlepšit a návrhy korektivních opatření. Zprávy jsou veřejně přístupné na webových stránkách úřadu. Kopie jsou zasílány školské radě a místním školským úřadům LEA. Povinností školy je zprávu zveřejnit a shrnutí výsledků zaslat rodičům.

Na základě výsledků školní inspekce musejí školy vypracovat **akční plán školy** (*School action plan* v Anglii, *School improvement/development plan* ve Walesu) obsahující strategie a postupy implementace doporučených změn a řízení růstu kvality. Očekává se, že v naplňování akčního plánu budou se školou úzce spolupracovat školské úřady LEA.

Tzv. **návazná evaluace** monitorující postup školy v realizaci doporučení je v Anglii a Walesu detailně upravována konkrétními předpisy. Jak LEA tak Ofsted a Estyn důsledně kontrolují pokrok školy a nápravu v případech, že výsledky inspekce vyhodnotily vybrané oblasti jako problémové či nevyhovující. Pokud škola nedosahuje očekávaných výsledků, mají zástupci obou kontrolních institucí intervenční pravomoci (např. jmenovat další členy školské rady nebo odejmout nárok na přiznané dotace).

5.3 Výstupy autoevaluace a vliv na zlepšování kvality školy

Jedním z výstupů vlastního hodnocení je akční plán školy (ve Walesu Plán rozvoje školy – *School Development/Improvement Plan*). Obsahuje soubor korektivních opatření spolu s postupy pro jejich zavádění.

Výsledky autoevaluace využívají kromě inspekcí Ofsted a Estyn rovněž školské úřady LEA, jejichž úkolem je dohlížet na kvalitu škol a naplňování zákonem daných požadavků na školní vzdělávání. Recipročně

také výsledky externí inspekce a partnerské spolupráce s LEA slouží školám jako podklady vlastního hodnocení.

6 Výhled do budoucna

Autoevaluace školy tvoří v Anglii a Walesu klíčový koncept zabezpečování kvality státem garantovaných služeb v oblastech výchovy a vzdělávání. Několik let prosazované doporučení vyústilo roku 2005 v zákonem stanovenou povinností, která s sebou nese neustále se vyvíjející systém jak obsahů, tak forem autoevaluačních procesů doprovázených tvorbou metodických materiálů a ICT systémů.

Výhledy do budoucna zabarvují kritické ohlasy a v důsledku také připravované změny obou systémů hodnocení školy. V případě inspekce i autoevaluace je terčem kritiky procedurální složitost a zdlouhavost. Jako problematické je viděno detailní zpracování kritérií kvality do mnoha dílčích podoblastí, které zavádí pozornost na méně významné aspekty fungování školy. Inspekci je vytýkána zvýšená pozornost věnovaná kontrole dodržování byrokratických povinností. Praktikům nevyhovuje předepsaná forma autoevaluace, která je podle jejich názoru vytvořena s ohledem na zájmy Ofstedu více než na potřeby a individuální specifika jednotlivých škol. I když je v kompetencích školy nezávislý výběr evaluačního systému, většina škol v Anglii z pochopitelných důvodů využívá formy SEF vytvořené Ofstedem.

Aktuálně jsou připravovány obsahové změny obou systémů vnitřního i vnějšího hodnocení v podobě redukce množství posuzovaných oblastí. Z původních sedmi představených výše vyhodnotili odborníci Ofsted jako klíčové čtyři oblasti: **kvalitu vyučování, vedení školy, chování žáků a jejich bezpečí, školní úspěšnost**. Nově je plánována také změna v povinnosti všech škol podstoupit státní kontrolu v intervalu pěti let. Školy, které obdrží hodnocení výborný, by měly být z této povinnosti vyvážány. Diskutovány jsou např. možnosti rodičů vznést podněty k externí inspekci v případě problémů apod. Intenzivnější pozornost by naopak měla být úřadem věnována školám, které při kontrole vykazují nízké stupně hodnocení. Z oficiálních dokumentů Ofsted vyplývá, že z celkového počtu 2140 škol, které prošly inspekční kontrolou na podzim roku 2009, bylo 9% hodnoceno stupněm vynikající, 40% dobrý, 40% uspokojivý a 10% nedostatečný.

V červnu roku 2011 proběhlo stažení online systému SEF; webová aplikace byla uzavřena a výsledky již realizovaného vlastního hodnocení

ní budou inspektory zohledňovány v této podobě naposledy ve školním roce 2011/2012.

Změny jsou vítány, avšak pozitivní významy a cíle autoevaluace tímto nejsou jakkoli zpochybňovány. Stejně tak komplementarita obou typů evaluace je posuzována jako významný krok vpřed a je žádoucí, aby byla zachována. Zejména se hledá nová, efektivnější forma obou procesů, která by více zohledňovala zásadní aspekty kvalitního fungování školy svým zacílením výhradně na procesy výuky a učení žáků. Od školního roku 2011/2012 bude posílena nezávislost školy ve výběru systému vlastního hodnocení. Posíleny budou rovněž rozhodovací pravomoci škol ve věci zveřejňování výsledků autoevaluace. Pokud tak neučiní, nebudou znevýhodněny. Od škol se i nadále očekává, že budou autoevaluaci provádět s posílenou mírou autonomie, avšak stále s respektem k předepsaným oblastem kvality práce školy.

7 Závěr

Školní vzdělávání v Anglii a Walesu prošlo od konce devadesátých let až do nástupu konzervativní vlády roku 2010 četnými reformními zásahy. Pozitivně jsou hodnoceny zvýšené investice do vzdělávacího systému, zvyšování platů učitelů i materiálního zabezpečení škol. Reflektováno je rovněž zvyšování úrovně vzdělávacích výsledků žáků v národním testování. Nedaří se však snižovat počet „podprůměrných“ škol, a to zejména v případech, že socioekonomický status rodin jejich žáků vykazuje jistá specifika ve srovnání s ostatními školami. Neustálé zvyšování minimálních vzdělávacích standardů způsobuje, že dlouhodobě problémové školy k jeho dosažení nemají šanci dojít. Stále více se diskutuje nutnost posuzovat výsledky vzdělávání s ohledem na širokou škálu ukazatelů a nutnost vidět význam přidané hodnoty a „srovnávat srovnatelné“. Reformní hlasy vidí jádro řešení problémů v návratu k samotné škole, tj. k žákům, rodičům, učitelům a zástupcům místní komunity. Pouze spolupráce a spoluúčast všech zainteresovaných stran může rozkrývat obtíže školy, nalézat řešení a napomáhat tím růstu a vývoji. Lokální zodpovědnost by měla být nadřazena plnění centrálně stanovených požadavků a tvrdým sankcím při jejich porušení. „*Žádoucí je aktivita zespoda, což znamená, že profesionálové pracují s komunitou jako s občany, nikoli jako se spotřebiteli*“ (Chapman a kol., 2010, s. 205).

Výrazným rysem vzdělávací politiky Anglie a Walesu byla v posledních dvaceti letech snaha centralizovat dohled nad školami pomocí státem regulované externí inspekce. I přes mnohé iniciativy, jež vedly k posilování významu vlastního hodnocení škol, je stále zdůrazňován respekt k pedagogické autonomii učitelů, která je reálně naplňována delegovanými pravomocemi dohlížet na kvalitu vlastní profesní praxe. Podle odborníků na vzdělávací politiku země představuje zohledňování individuálních zvláštností každé jednotlivé školy a příprava konkrétních řešení „na míru“ za účasti všech zainteresovaných stran v roli partnerů výchozí princip reformy evaluace škol.

Zdroje

- Department for Education [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://www.education.gov.uk/](http://www.education.gov.uk/).
- Estyn [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://www.estyn.gov.uk/english/](http://www.estyn.gov.uk/english/).
- Eurydice. *Evaluace škol poskytujících povinné vzdělání v Evropě*. Brusel: Eurydice, 2004. ISBN 2-87116-364-2.
- CHAPMAN a kol. Vzdělávací politika „nových labouristů“: hodnocení změn ve vzdělávání v uplynulých více než deseti letech. In JEŽKOVÁ, V., DVOŘÁK, D., CHAPMAN, CH. a kol. *Školní vzdělávání ve Velké Británii*. Praha: Karolinum 2010. ISBN 978-80-246-1784-8.
- MacBEATH, J. *Background, Principles and Key Learning*. Nottingham: NCSL. [online] [cit. 15. října 2011]. Dostupné z [www: http://www.mp.gov.rs/resursi/dokumenty/dok55_eng-self-evaluation-background-principles-key-learning.pdf](http://www.mp.gov.rs/resursi/dokumenty/dok55_eng-self-evaluation-background-principles-key-learning.pdf).
- MacBEATH, J. *Models, Tools and Examples of Practice. Self-evaluation*. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://www.mp.gov.rs/resursi/dokumenty/dok69-eng-self-evaluation-models-tools-practice.pdf](http://www.mp.gov.rs/resursi/dokumenty/dok69-eng-self-evaluation-models-tools-practice.pdf).
- MacBEATH, J., SCHRATZ, M., MEURET, D., JAKOBSEN, L. *Self-evaluation in European Schools. A Story of Change*. London: Routledge Falmer, 2000.
- McNAMARA, G., O'HARA, J. The importance of the concept of self-evaluation in the changing landscape of education policy. In *Studies in Educational Evaluation*, 34, 2008, s.173–179. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://www.dcu.ie/education_studies/cee/documents/self_evaluation.pdf](http://www.dcu.ie/education_studies/cee/documents/self_evaluation.pdf).
- OECD. *Measuring the quality of schools*. Paris: OECD, 1995.
- Ofsted. *A new relationship with schools: Improving performance through school self-evaluation*. Ofsted, 2004. ISBN 1-84478-429-0. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: < https://www.education.gov.uk/publications/eOrderingDownload/1290-2005PDF-EN-01.pdf >](https://www.education.gov.uk/publications/eOrderingDownload/1290-2005PDF-EN-01.pdf).
- Ofsted. *The framework for inspecting independent schools*. Ofsted, 2006. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: < www.ofsted.gov.uk >](http://www.ofsted.gov.uk).
- Ofsted. *The Handbook for Inspecting Schools, with guidance on self-evaluation*. Ofsted, 2000. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: < www.ofsted.gov.uk >](http://www.ofsted.gov.uk).

Ofsted. *Framework for the inspection of schools in England*. Ofsted, 2005. [online] [cit. průběžně]. Dostupné na: www.ofsted.gov.uk.
 Office for Standards in Education. *Children's Services and Skills* [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://www.ofsted.gov.uk/](http://www.ofsted.gov.uk/).
 Ofsted. *Self-evaluation form for all-through mainstream schools* [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: <https://forms.ofsted.gov.uk/pdfs/103f057e-bbee-45aa-af82-d3c5706fd475.pdf>](https://forms.ofsted.gov.uk/pdfs/103f057e-bbee-45aa-af82-d3c5706fd475.pdf).
 SCHEERENS, J. a kol. Aspects of the Organizational and Political Context of School Evaluation in Four European Countries. In: *Studies in Educational Evaluation*, June 1999, sv. 25, č. 2, s. 79-108. Amsterdam: Elsevier Science, 1999.
Structures of Education and Training System in Europe. United Kingdom – England, 2009/10 Edition. [online] [cit. průběžně]. Dostupné z [www: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_UKEngland_EN.pdf](http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_UKEngland_EN.pdf).

Příloha:

Tabulka č. 1 – Přehled institucí zabývajících se evaluací ve Velké Británii, resp. Anglii a Walesu

Stát/ země	Název subjektu	Český překlad názvu subjektu	Charakteristika subjektu	Činnost v evaluaci	Kontakt
Velká Británie/ Anglie	Qualifications and Curriculum Development Agency (QCDA)	Agentura pro rozvoj kvalifikací a kurikula	Zodpovídá za tvorbu kurikula pro preprímární, primární a sekundární vzdělávání, dává doporučení k inovacím a rozvoji Národního kurikula	Tvorba vývoj národních vzdělávacích standardů jako očekávané kvality vzdělávání.	www.qcda.gov.uk/ E-mail: STAorderline@tso.co.uk
Velká Británie/ Anglie	Office of the Qualifications and Examinations Regulator (OFQUAL)	Úřad pro řízení kvalifikací a zkoušek	Organizace spravující a regulující oblast kvalifikací a jejich standardizaci, testů a zkoušek.	Tvorba a vývoj obsahových rámců kvalifikací jako standardů kvality.	www.ofqual.gov.uk/ E-mail: info@ofqual.gov.uk
Velká Británie	British Educational Research Association (BERA)	Britské asociace pedagogického výzkumu (BERA)	Sdružení subjektů zabývajících se výzkumem v oblasti pedagogické vědy.	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj metodologie evaluačního výzkumu. Vývoj a testování evaluačních metod a technik. 	http://www.bera.ac.uk E-mail: admin@bera.ac.uk
Velká Británie	CfBT Education Trust (Young Gifted & Talented)	Program pro vzdělávání nadané a talentované mládeže	Program zaštiťuje vláda a ministerstvo DCFS. Podpora a rozvoj vzdělávání pro nadané a talentované žáky ve věku 4–19 let.	Poradenství a vývoj vzdělávacích standardů a jejich modifikace a evaluace pro potřeby nadaných a talentovaných žáků.	http://ygt.dcsf.gov.uk E-mail: ygt@cftb.com
Velká Británie	Education and Training Group (British Council)	Skupina pro vzdělávání odbornou přípravu (Britská rada)	Národní organizace UK pro podporu kulturních vztahů a vzdělávacích příležitostí. Je určená žákům, studentům, učitelům a školám.	<ul style="list-style-type: none"> Partnerství, výměnné pobyty, vzdělávání. Tvorba testů a národních zkoušek včetně realizace testování. 	http://www.britishcouncil.org/learning.htm E-mail: general.enquiries@britishcouncil.org

Velká Británie	Evropská asociace učitelů (AEDE/EAT)	Organizace zaměřená na podporu porozumění problematice EU mezi pedagogy ve všech členských státech. Má sít více než 25 000 učitelů, ředitelů, inspektorů a úředníků všech typů škol včetně univerzit.	Organizace zaměřená na vzdelávání, studium a do- sahování kvalifikaci.	Konference, semináře, výměnné pobyty a diskuse ve všech oblastech kvality vzdělávání a učitelské profese.	http://www.aede.eu E-mail: eat_uk@tiscali.co.uk
Velká Británie	Learning and Skills Council	Rada pro studium a dovednosti	Vládní organizace zaměřená na služby posilující dosahování excelence ve vzdělávání, studiu a kvalifikaci.	• Vývoj a implementace vzdělávacích standardů. • Tvorba a ověřování nástrojů testování.	http://www.lsc.gov.uk E-mail: info@lsc.gov.uk
Velká Británie	Learning and Skills Improvement Service (LSIS)	Servis pro zdokonalování studia a dovednosti	Vládní organizace zaměřená na služby posilující dosahování excelence ve vzdělávání, studiu a kvalifikaci.	• Služby poskytované učitelům, ředitelům a školám v oblastech dosahování vysokých standardů vzdělávání. • Vzdělávací příležitosti, konference, tvorba metodických materiálů a publikací.	www.lsis.org.uk/ LSISHome.aspx E-mail: enquiries@lsc.gov.uk
Velká Británie	School Inspection Service	Servis pro školní inspekce	Nezávislý rozhodčí a poradní orgán, jehož cílem je podporovat školy v procesech státní inspekce. Členové jsou schvalováni vládou a jsou bývalými inspektory Ofsted.	Šetří a rozhodují spory v případech stížností z řad škol, žáků a rodičů na postupy a výsledky státní inspekce.	http://schoolinspection-service.co.uk
Velká Británie	Professional Association of Teachers (PAT)	Profesní asociace učitelů (PAT)	Nezávislá organizace chránící zájmy, profesní pořeby a pracovní podmínky učitelů	• Monitoring a konzultace v oblasti např. vzdělávacích a profesních standardů, evaluace a autoevaluace škol a učitelů. • Vyjednávání s vládními institucemi a orgány místní státní správy.	http://www.pat.org.uk E-mail: hq@pat.org.uk

Velká Británie	Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA)	Agentura pro zajišťování kvality vysokoškolského vzdělání (QAA)	Nezávislá organizace chránící zajišťování standardů a zvyšování kvality vysokoškolského vzdělávání a dosa- hování kvalifikací.	• Definování a prosazování transparentních standardů VŠ vzdělávání. • Výzkum a vývoj metodiky tvorby a výzkumu dosahování stan- dardů. • Pomoc institucím v dosahování standardů a poskytování vzdělávacích příležitostí pro všechny studenty. • Výzkum, publikace a podněcování diskuse v uvedených oblastech.	http://www.qaa.ac.uk/ E-mail: comms@qaa.ac.uk
Velká Británie	4Children (Kids' Clubs Network)	4Children	Národní charitativní společnost pro děti a mládež ve věku do 16 let.	• Monitorování zaměřenosti inspekce a autoevaluace školy na kvalitu péče o děti. • Sledování výsledků inspekce v oblasti naplňování potřeb dětí.	http://4children.org.uk E-mail: Info@4Children.org.uk
Velká Británie	Advisory Centre For Education (ACE)	Poradna pro vzdělávání (ACE)	Národní charitativní společnost pro rodiče a pěstouny. Pečuje o zabezpečení spravedlivosti a rovných příležitostí ve vzdělávání pro všechny děti.	• Reprezentují hlas dětí, mladých lidí a jejich rodin. • Mohou vznést podnět k inspekčnímu šetření na školách.	http://www.ace-ed.org.uk
Velká Británie	Association of Teachers and Lecturers (ATL)	Asociace učitelů a lektorů	Asociace chrání profesní zájmy, potřeby a práva učitelů a lektorů v oblasti pracovních podmínek.	• Poradenství a výzkum v oblasti profesního rozvoje učitelů. • Analýzy a doporučení v oblasti legislativy, včetně metodiky inspekce a autoevaluace školy.	http://www.atl.org.uk E-mail: info@atl.org.uk

Velká Británie	Centre for Research on the Wider Benefits of Learning	Centrum pro výzkum širších přínosů studia	Centrum zaměřené na výzkum v oblasti studia a vzdělávání v širokém kontextu jejich dopadů na jednotlivce i společnost. Je spravováno ministerstvem DCSF.	• Implementace výsledků výzkumu do tvorby a inovací vzdělávacích standardů a jejich evaluace. • Poradenství pro DCSF.	http://www.learning-benefits.net E-mail: info@learning-benefits.net/
Velká Británie/ Anglie	Department for Education (DfE)	Ministerstvo školství	Klíčová vládní instituce zaměřená na vzdělávání.	• Stanovování klíčových směrů vzdělávací politiky. • Vývoj a inovace vzdělávacích standardů. • Výzkum, monitorování a kontrola jejich naplňování. • Zajišťování kvality vzdělávacího systému. • Srovnávací výzkumy TIMSS, PIRLS/GLU, PISA.	http://www.education.gov.uk/
Velká Británie	Educational Testing Service (ETS) Europe	Servis pro testování ve vzdělávání v Evropě	Nezisková organizace s posláním pečovat o kvalitu a spravedlnost ve vzdělávání v Evropě prostřednictvím hodnocení založeném na výzkumu.	Výzkum a vývoj validních a reliable testových nástrojů.	http://www.etsuurope.org
Velká Británie/ Anglie	General Teaching Council for England	Rada pro učitele a vyučování v Anglii	Organizace zaměřená na zlepšování úrovně vyučování a učení ve všech oblastech, sférách a úrovních vzdělávání.	• Poradenství, vývoj a implementace profesních standardů kvality učitele a vyučování, profesní vzdělávání a rozvoj. • Zaměstnanecká práva učitelů a jejich ochrana. • Legislativní rámec učitelské profese. • Poradenství, metodická podpora v oblastech evaluace a autoevaluace učitelů, žáků, školy.	http://www.gtce.org.uk E-mail: info@gtce.org.uk

Velká Británie	Association of School and College Leaders (ASCL)	Asociace ředitelů středních škol	Profesní organizace sdružující ředitele středních škol, hájící jejich profesní zájmy a potřeby.	• Vývoj vlastních autoevaluačních modelů a systémů. • Poradenství, další vzdělávání.	http://www.ascl.org.uk/
Velká Británie	Independent Schools Council (ISC)	Rada soukromých škol	Organizace zajišťující kvalitu, diverzitu a excelenci v oblasti vzdělávání v soukromých školách UK. Spolupracuje s Independent Schools Inspectorate, který provádí inspekce ve školách sdružených v organizaci.	• Vývoj vzdělávacích standardů a standardů kvality vyučování. • Poradenství a kontrola jejich naplňování. • Tvorba standardů pro testování. • Tvorba metodických materiálů, portálů, konferencí, seminářů, odborných časopisů a publikací. • Výzkum ve výše uvedených oblastech.	http://www.isc.co.uk E-mail: office@isc.co.uk
Velká Británie	Independent Schools Inspectorate (ISI)	Inspekce soukromých škol	Hlavní inspekční orgán provádějící inspekci soukromých škol sdružených v Independent Schools Council (ISC).	• Vývoj a aplikace metody inspekce jako externí evaluace. • Tvorba standardů pro testování. • Tvorba metodických materiálů, portálů. • Vývoj metod a technik evaluace.	http://www.isi.net/
Velká Británie	Institute for Learning	Institut pro studium	Nezávislá profesní organizace určená vzdělávajícím se učitelům, lektorům, tutorům a studentům učitelství v oblasti dalšího vzdělávání a získávání kvalifikací.	• Podpora profesního rozvoje a excelence v učitelské profesi. • Poradenství, vzdělávací příležitosti, portály, odborné časopisy a publikace, konference apod.	http://www.ifl.ac.uk E-mail: enquiries@ifl.ac.uk
Velká Británie	Learning and Skills Network (LSN)	Sít studia a dovedností	Nezisková organizace zaměřená na pomoc při uplatňování na trhu práce ve veřejném a soukromém pracovním prostoru, v UK i mezinárodně.	• Monitoring požadavků trhu práce v UK i mezinárodně. • Nabídka služeb a programů na rozšíření a doplnění kvalifikací.	http://www.lsnetuaction.org.uk/ E-mail: enquiries@lsnetuaction.org.uk

Velká Británie	National Union of Teachers (NUT)	Národní svaz učitelů (NUT)	Chrání zájmy, profesní potřeby a pracovní potřeby učitelů. Prosazuje vysokou úroveň kvalifikovanosti všech učitelů a posilování profesního statusu. Působí pro státy Anglie a Wales.			<ul style="list-style-type: none"> • Aktivita v oblasti profesního standardu učitelů, kvality vzdělávání a školy. • Konference, výzkumná šetření, odborné publikace. 	http://www.teachers.org.uk
Velká Británie/ Anglie	Ofsted - Office for Standards in Education, Children's Service and Skills	Ofsted - Úřad pro standardy ve vzdělávání, služby dětem a kvalifikace	Centrální inspekční orgán státní správy zajišťující kontrolu a dohled při naplňování vysokého standardu vzdělávání ve státních a soukromých školách.			<ul style="list-style-type: none"> • Přispívá k tvorbě koncepce vzdělávací politiky státu. • Podpora škol při zajišťování kvality. • Obsahová a metodická koncepce inspekce jako externí evaluace a autoevaluace školy. • Inspekce na školách financovaných z veřejných zdrojů. • Tvorba a diseminace metodických materiálů a školení. 	http://www.ofsted.gov.uk E-mail: enquiries@ofsted.gov.uk
Velká Británie	Her Majesty's Inspectors of Schools (HMI)	Inspektorát Jejho Veličenstva	Výkonná moc v dohledu nad kvalitou inspekci Ofsted a Estyn			Poradenství a podpora ve vývoji autoevaluačních modelů a systémů.	http://www.gov.uk/
Velká Británie	Local Educational Authority (LEA)	Školský úřad	Místní orgán státní správy v dohledu nad kvalitou poskytovaného vzdělávání			Vývoj autoevaluačních modelů a systémů; poradenství školám v podobě kritického přítele.	
Velká Británie	School Improvement Partner (SIP)	Partner rozvoje škol	Orgán školského úřadu LEA.			Zastupuje školské úřady v roli partnera a poradce při autoevaluaci.	
Velká Británie	School Councils UK	Školní rady UK	Sdružení podporující efektivní fungování školských rad v zemích UK s cílem posilovat pohodu žáků ve školách a rozvíjet hodnoty demokracie a občanství.			Konzultace, poradenství, školení a tvorba metodických materiálů.	www.schoolcouncils.org E-mail: info@schoolcouncils.org

Velká Británie	School Teachers Review Body (STRB)	Orgán kontroly učitelů škol (STRB)	Zákonně stanovený úřad, poradní orgán vlády, zabývající se problematikou mezd a pracovních podmínek učitelů (pracovní povinnosti, pracovní doba apod.) v Anglii a Walesu.			Navrhuje úpravy pracovních podmínek učitelů. Konzultuje návrhy se zástupci orgánů místní státní správy, řediteli a učiteli škol, asociacemi učitelů apod.	http://www.ome.gov.uk/review.cfm?body=7 E-mail: john.perrett@berr.gsi.gov.uk
Velká Británie	Teacher Support Network	Sít podpory učitelů	Nezávislá charitativní organizace poskytující praktickou a emocionální podporu zaměstnancům ve školství a jejich rodinám v Anglii, Skotsku a Walesu.			Poradenství, infolinky, vzdělávací příležitosti, grantové příležitosti.	http://www.teachersupport.info E-mail: enquiries@teachersupport.info
Velká Británie	Training and Development Agency for Schools (TDA)	Agentura pro vzdělávání a rozvoj škol	Národní agentura zodpovědná za rozvoj a vzdělávání zaměstnanců škol.			<ul style="list-style-type: none"> • Poradenství a vzdělávací příležitosti ve vazbě na potřeby škol, ředitelů a učitelů. • Tvorba metodických materiálů a testů profesních dovedností. 	http://www.tda.gov.uk E-mail: corporate-comms@tda.gov.uk
Velká Británie/ Wales	Cyfanfyd (The Development Education Association for Wales)	Asociace pro rozvoj vzdělanosti ve Walesu	Organizace zaměřená na podporu vzdělávání pro udržitelný rozvoj a globální partnerství. S důrazem na dodržování práv a budování zodpovědnosti učících se všech věkových kategorií.			<ul style="list-style-type: none"> • Poradenství školám a učitelům ve vazbě na požadavky státu. • Projekty, vzdělávací příležitosti, metodický materiál. 	http://www.cyfanfyd.org.uk E-mail: info@cyfanfyd.org.uk
Velká Británie/ Wales	Department for Education and Skills (DfES)	Ministerstvo pro vzdělávání a kvalifikace	Klíčová vládní instituce zaměřená na vzdělávání.			<ul style="list-style-type: none"> • Stanovování klíčových směrů vzdělávací politiky. • Vývoj a inovace vzdělávacích standardů. • Výzkum, monitorování a kontrola jejich naplňování. • Zajišťování kvality vzdělávacího systému. • Srovnávací výzkumy TIMSS, PIRLS/IGLU, PISA. 	http://wales.gov.uk/topics/educationandskills/?lang=en E-mail: correspondence.leighton.andrews@wales.gsi.gov.uk

Velká Británie/ Wales	Estyn	Estyn	Centrální inspekční orgán státní správy zajišťující kontrolu a dohled při naplňování vysokého standardu vzdělávání ve státních a soukromých školách.	<ul style="list-style-type: none"> • Přispívá k tvorbě koncepce vzdělávací politiky státu. • Podpora škol při zajišťování kvality. • Obsahová a metodická koncepce inspekce jako externí evaluace a autoevaluace školy. • Inspekce na školách financovaných z veřejných zdrojů. • Tvorba a diseminace metodických materiálů a školení. 	http://www.estyn.gov.uk/english/
Velká Británie/ Wales	National Association of the Teachers for Wales	Národní asociace učitelů	Chrání zájmy, profesní potřeby a pracovní podmínky učitelů. Zcela nezávislá na UK. Není řížována ani financována vládou.	<ul style="list-style-type: none"> • Sekce Vzdělání, kurikulum a hodnocení. • Monitoring a konzultace v oblasti např. vzdělávacích a profesních standardů, evaluace a autoevaluace učitelů. 	http://www.athrawon.com E-mail: ucac@athrawon.com
Velká Británie/ Wales	General Teaching Council Wales (GTCW)	Rada pro učitele a vyučování ve Walesu (GTCW)	Organizace zaměřená na zlepšování úrovně vyučování a učení ve všech oblastech, stérách a úrovních vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Poradenství, vývoj a implementace profesních standardů kvality učitele a vyučování, profesní vzdělávání a rozvoj. • Zaměstnanecká práva učitelů a jejich ochrana. • Legislativní rámec učitelské profese. • Poradenství metodická podpora v oblastech evaluace a autoevaluace učitelů, žáků, školy 	http://www.gtcw.org.uk/ E-mail: information@gtcw.org.uk